

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 5. november 2025

Rettens nr. 1-2099/2024

Politiets nr. SAV-2023-3100101-154

Erstatningssøgende
mod
Anklagemyndigheden

Sagen er indbragt for retten af Statsadvokaten i Viborg den 4. september 2024.

Sagen vedrører et krav om torterstatning i anledning af strafferetlig forfølgning.

Påstande

Erstatningssøgende har nedlagt følgende påstande :

Principal at anklagemyndigheden tilpligtes at betale en tortgodtgørelse ud-målt efter rettens skøn, med tillæg af procesrente fra den 30. december 2023.

Subsidiært at anklagemyndigheden tilpligtes at betale 50.000 kr. med tillæg af procesrente fra den 30. december 2023

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse.

Sagens oplysninger

Erstatningssøgende var i perioden fra den 9. december 2021 til den 17. februar 2022 varetægtsfængslet som sigtet for overtrædelse af straffelovens § 109, stk. 1, om videregivelse af statshemmeligheder. Efter der var rejst tiltale, blev den opgivet af Statsadvokaten den 1. november 2023.

Denne sag om erstatning blev indledt ved advokat Lars Kjeldsens brev af 30. december 2023 til Statsadvokaten i Viborg. Det fremgår af brevet blandt andet:

Statsadvokaten i Viborg besluttede den 1. november 2023 at opgive tiltalen mod min klient, Erstatningssøgende, i ovennævnte sag, der navnlig vedrørte mistanke om overtrædelse af straffelovens § 109, stk. 1.

1. Varetægtsfængsling og øvrige indgreb

...

2. Særlige omstændigheder, der begrundet et tortkrav

2.1. Kompensation for yderligere krænkelse

...

2.2. FE's ulovhjemlede indgreb i Erstatningssøgendes meddelelseshemmelighed

...

2.3. [Dørlukning]

...

2.4. Politiske briefinger

Det fremgår af bl.a. to artikler i Avis hhv. torsdag den 9. september 2020: "Overskrift 1" og 9. september 2022: "Overskrift 2" hvoraf det bl.a. fremgår: "MF 1 siger også, at de "meget private oplysninger" om Erstatningssøgende, som blev lagt frem under briefingen, siden har vist sig ikke at have relevans for forløbet.

Det fremgår klart af disse artikler, at det er toppolitikere, der har været kilder til artiklerne, hvis troværdighed der i øvrigt ikke er blevet sat spørgsmålstegn ved fra myndighedernes side.

Erstatningssøgende og jeg lægger derfor til grund, at de forhold, der fremgår af billedmaterialet, jf. ovenfor, har været omtalt for politikere i større eller mindre detaljeringsgrad og med større eller mindre fantasifuldhed. Der er her tale om en klar og åbenbar krænkelse af Erstatningssøgendes ret til privatliv, og der er intet sagligt grundlag for, at disse forhold skulle omtales i de politiske briefinger vedrørende straffesagen. Dette forhold udgør i sig selv en særdeles skærpende omstændighed.

Alle andre krav end det, der vedrører "politiske briefinger", er enten honore-ret eller frafaldet.

Det fremgår af Statsadvokatens svar af 29. februar 2024 blandt andet:

Jeg har i dag besluttet delvist at imødekomme dit krav om erstatning til din klient i ovennævnte sag.

...

Jeg har imidlertid ikke kunnet imødekomme dit krav om kompensation

for yderligere krænkelse, der begrundet et krav om erstatning ud over de takstmæssige krav, på ikke under 50.000 kr.

...

Dit Pkt. 2.3 – Politiske briefinger

Som nærmere begrundelse for dette krav er henvist til to avisartikler fra Avis, hvoraf den ene angiveligt er fra 9. september 2020. Jeg formoder, at der henvises til artikler af hhv. 7. og 9. september 2022.

I forlængelse heraf anfører du, at det må lægges til grund, at de forhold, der fremgår af billedmaterialet fra straffesagen, har været omtalt for politikere i større eller mindre grad. Det gøres i forlængelse heraf gældende, at orienteringen er sket uden sagligt grundlag, og at der er tale om en klar og åbenbar krænkelse af Erstatningssøgendes privatliv, der bør udløse erstatning.

Indledningsvis bemærkes det, at jeg ikke har fundet anledning til at foretage en høring af PET med det formål at få be- eller afkræftet, om PET har videregivet oplysninger som beskrevet i artiklerne.

Under efterforskningen anmodede advokat David Neutzsky-Wulff ved mail af 30. juni 2022 om yderligere efterforskning i anledning af en artikel i Avis den 27. juni 2022, med en beskrivelse af briefinger af udvalgte politikere, og forsvaret anmodede anklagemyndigheden om at undersøge følgende:

- ”1) Har danske myndigheder videregivet oplysninger om Erstatningssøgendes private forhold til politikere?
- 2) Hvilke oplysninger er videregivet og til hvem?”

Henvendelsen blev besvaret i mail af 22. september 2022, hvori anklagemyndigheden afviste kendskab til briefinger af folketingspolitikere og endvidere henviste til, at artiklens indhold ikke indikerede, at orienteringen havde forbindelse til straffesagen.

Anklagemyndighedens mail var vedhæftet en mail af 16. september 2022 med en udtalelse fra PET afgivet på foranledning af henvendelsen fra advokat David Neutzsky-Wulff, og hvor PET bl.a. oplyste følgende:

”Vedrørende spørgsmålet om orientering af politikere om PET's sager, kan det generelt oplyses, at sager, der vedrører efterretningstjenesterne, herunder f.eks. sager om overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 12 og 13, der efter PET-lovens § 1, stk. 1, nr. 1, efterforskes af PET, hører til i Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne.

Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne er oprettet med det formål at have indseende med efterretningstjenesterne, jf. § 1, stk. 1, i lov om etablering af et udvalg om forsvars- og politiets efterretningstjenester (UET-loven). Efter UET-lovens § 2, stk. 2-4, holder regeringen udvalget orienteret om væsentlige omstændigheder af sikkerhedsmæssig karakter eller vedrørende udenrigspolitiske spørgsmål, som er af betydning for efterretningstjenesternes virksomhed. Regeringen giver på udvalgets anmodning oplysninger om efterretningstjenesternes virksomhed, og udvalget kan anmode om, at cheferne for efterretningstjenesterne er til stede i forbindelse med et udvalgs møde med henblik på at besvare spørgsmål. Orienteringen af udvalget sker under hensyntagen til de særlige forhold, som gør sig gældende for efterretningsvirksomhed, jf. UET-lovens § 2, stk. 7.”

PET afviste endvidere i mailen at oplyse nærmere om, hvilke konkrete orienteringer, der har fundet sted, hvem der deltog eller hvad indholdet af orienteringerne har været. PET henviste til, at de nævnte orienteringer altid vil være fortrolige.

Retsplejelovens kapitel 93 a indeholder særlige regler om erstatning til sigtede, domfældte og andre i anledning af strafferetlig forfølgning. Reglerne gør det lettere for en erstatningssøgende at forfølge et erstatningskrav, end hvis den erstatningssøgende skulle forfølge kravet ved civil retssøgsmål.

Ved behandling af et erstatningskrav skal det overvejes, om kravet er omfattet af anvendelsesområdet for kapitel 93 a, og om den erstatningssøgende dermed har ret til at få behandlet sit krav efter disse særlige regler, eller om den erstatningssøgende må henvises til at rejse kravet ved civil retssøgsmål.

Kun erstatningskrav, der rejses i anledning af en strafferetlig forfølgning, er omfattet af reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a. Erstatningskrav, der udspringer af handlinger, der ikke er sket som led i en strafferetlig forfølgning, kan ikke rejses efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a.

På baggrund af ovenstående må det lægges til grund, at såfremt PET har foretaget den i artiklerne beskrevne orientering, så er orienteringen sket som led i anden virksomhed udøvet af PET, og ikke af politi eller anklagemyndighed som led i den strafferetlige forfølgning af straffesagen mod Erstatningssøgende.

Da erstatningskravet herefter ikke er omfattet af anvendelsesområdet for retsplejelovens kapitel 93 b, kan jeg ikke tage stilling til kravet som hermed afvises.

Statsadvokatens afgørelse blev af Erstatningssøgende indbragt for Rigsadvokaten, som den 3. juli 2024 traf følgende afgørelse:

"Med hensyn til dit krav om kompensation for yderligere krænkelse på ikke under 50.000 kr. er jeg enig i statsadvokatens begrundelse for ikke at imødekomme kravet. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse.

Jeg er således blandt andet enig med statsadvokaten i, at såfremt PET har foretaget den i artiklerne beskrevne orientering, er orienteringen sket som led i anden virksomhed udøvet af PET, og ikke af politi og anklagemyndighed som led i den strafferetlige forfølgning af straffesagen mod Erstatningssøgende. Erstatningskrav begrundet i en sådan orientering er herefter ikke omfattet af anvendelsesområdet for retsplejelovens kap. 93 a"

Sagen blev derefter på Erstatningssøgendes anmodning af 9. juli 2024 af Statsadvokaten indbragt for retten den 1. august 2024.

Anklagemyndigheden gjorde under forberedelsen gældende, at kravet ikke kunne behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a. Anklagemyndighedens hovedsynspunkt, som det er gengivet i Retten i Lyngbys kendelse af 11. december 2024, var:

"Anklagemyndigheden vil ikke bestride, at der ud fra avisartiklerne, som der henvises til, er beskrevet afholdelse af fortrolige briefinger for udvalgte folketingspolitikere, særligt partiledere, samt deltagelse af PET.

Allerede på baggrund heraf må det efter anklagemyndighedens opfattelse kunne lægges til grund, at såfremt PET har foretaget den i artiklerne beskrevne briefing, så er det også tydeligt, at orienteringen er sket som led i anden virksomhed udøvet af PET, og ikke af politi eller anklagemyndighed som led i den strafferetlige forfølgning af straffesagen mod Erstatningssøgende.

Hvis en politisk briefing foretaget af PET blandt andet har omhandlet straffesagen mod Erstatningssøgende, er det som led i andre opgaver i PET-loven, ikke strafforfølgning.

Det gælder generelt, at regeringen kan have fortrolige drøftelser med visse eller alle af Folketingets partier om f.eks. konkrete sager af betydning for statens sikkerhed, hvor cheferne for efterretningstjenesterne ofte vil være til stede. Sådanne drøftelser finder normalt sted på partilederniveau. Disse orienteringer vil altid være fortrolige.

Retten i Lyngby traf derefter afgørelse om, at det omhandlede krav kunne behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a, da der var tale om et krav rejst i anledning af strafferetlig forfølgning, jf. retsplejelovens § 1018 h. Denne afgørelse blev af anklagemyndigheden indbragt for landsretten, som den 26. marts 2025 stadfæstede afgørelsen.

Retten har under forberedelsen afsagt yderligere en kendelse, idet Justitsministeriet ikke ville løse folketingsmedlemmerne MF 1 og Vidne fra deres tavshedspligt om de foretagne briefinger. Retten i Lyngby ophævede i en upåkæret kendelse af 9. september 2025 tavshedspligten i et nærmere bestemt omfang. Det fremgår af præmisserne blandt andet:

Spørgsmålet er herefter, om besvarelse af alle eller dele af de spørgsmål, Erstatningssøgende ønsker at stille de pågældende vidner, reelt er omfattet af begrundelsen om den meget høje følsomhed og betydning for statens sikkerhed af den sag, som Erstatningssøgende var tiltalt i, eller af hensynet til Forsvarets Efterretningstjenestes udenlandske samarbejdspartnere.

Retten finder ikke, at nogen af dele af spørgsmålene vedrører indholdet af den bagved liggende straffesag.

.....

Retten finder således, at der er grundlag for at antage, at nægtelsen af samtykke til disse dele af den af Erstatningssøgende ønskede vidneførsel ikke reelt var begrundet i hensyn omfattet af retsplejelovens § 169, stk. 2, 3. pkt.

Det fremgår af en Rapport fra PETs efterforskningscenter af 24. januar 2022 (kaldet "sårbarhedsrapporten), der lå til grund for de omhandlede politiske briefinger blandt andet:

I forbindelse med den løbende gennemgang af sikrede elektroniske koster i herværende sag, fund fra ransagningen af Erstatningssøgendes bopæl og aflytningen af Erstatningssøgendes telefon noteres det, at der indtil videre al-lerede er konstateret flere fund, som kunne danne grundlag som pressi-onsmiddel mod Erstatningssøgende fra fremmede magter. PET vurderer, at denne konstaterede sårbarhed, i samme omfang, vil kunne danne grundlag for pression fra journalister.

Fundende er nedenfor beskrevet i to kategorier, henholdsvis for fund som beskriver kriminell aktivitet og fund af privat karakter, der også vurderes at kunne anvendes til pression.

...

I Signal-korrespondancen med [...] findes der flere samtaler, der beskriver, hvordan Erstatningssøgende har [Dørlukning]

[Dørlukning]

...

Konklusion

PET vurderer, at Erstatningssøgendes privatliv indeholder flere straffbare forhold og øvrige facetter der, såfremt de kom til offentlighedens kendskab, ville vanskelig- eller umuliggøre hans mulighed for at opretholde en sikkerhedsgodkendelse og derved bestride sit job. Derudover er det tydeligt, at Erstatningssøgende holder oplysninger om [Dørlukning] hemmeligt fra omverdenen. Ovennævnte fund udgør derfor flere virksom-me pressionsmidler.

Erstatningssøgende manglende sikkerhedsbevidsthed står ligeledes i modforhold til den forsigtighed han selv forklarer at besidde. Særligt i forbindelse med den udfundne uregistrerede taletidstelefon på hans bopæl, da det, jf. Erstatningssøgende, netop var hensynet til fremmede tjenester der forklarede dette behov. Det bemærkes hertil, at en del af nærværende fund er udlæst fra Erstatningssøgendes tjenestetelefon, herunder Signal-korrespondancen med [...] PET vurderer, at Erstatningssøgende, som chef for Forsvarsrets Efterretningstjeneste, er bevidst om, at tjenestetelefonen kan være genstand for aflytning med videre af fremmede landes efterretningstjenester.

Da disse sårbarheder først er blevet erkendt i forbindelse med den pågældende efterforskning, har PET ikke haft mulighed for at undersøge omfanget af de allerede erkendte forhold eller afdække nye forhold afledt af disse.

PET udgav den 13. januar 2022 sin vurdering af spionagetruslen mod Danmark. Heri blev det blandt andet beskrevet, at fremmede efterretningstjenester ofte anvender en kombination af fremgangsmåder, eksempelvis brug af menneskelige kilder kombineret med indhentning via cyberangreb. Det beskrives endvidere, at en fremmed efterretningsofficer kan forsøge at hverve kilder ved eksempelvis afpresning ved viden om ægteskabelige sidespring eller økonomiske problemer. Der henvises til vedlagte underbilag "Vurdering af spionagetruslen mod Danmark".

Det fremgår af retsbogen fra Københavns Byret af 4. februar 2022 vedrørende fristforlængelse af varetægtsfængslingen af Erstatningssøgende blandt andet:

Retten sat på ny kl. 13.30

Anklageren fortsatte dokumentation af bilag:

F-0-5-1, 3. mappe, 3. udlevering, 3. frist ("sårbarhedsrapporten").

Forsvareren protesterede og henviste til lov nr. 410 af 24. april 2017 § 10, stk. 1.

Anklageren henviste til, at det var strengt nødvendigt jf. § 4, stk. 3, og § 10, stk. 2.

Henset til at der ikke dokumenteres mere end der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne er indsamlet til tillodes det anklage-ren at dokumentere bilagene.

...

KENDELSE

....

Efter den kontinuerlige kontakt der har været mellem sigtede Erstatningssøgende og flere journalister om forhold, der har relation til de rejste sigtelser og efter oplysningerne om sigtedes personlige forhold jf. bilag F-0-5-1 ("sårbarhedsrapporten") er der bestemte grunde til at antage, at sigtede, såfremt han løslades, vil begå ny ligeartet kriminalitet. Herefter er retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2 opfyldt.

Thi bestemmes:

Arrestanten Erstatningssøgende bør forblive varetægtsfængslet.

Denne kendelse blev indbragt for Østre Landsret. Det fremgår af retsbogen for Østre Landsret af 16. februar 2022 blandt andet:

I forbindelse med anklagernes dokumentation af rapport af 24. januar 2022 om fund af materiale egnet til afpresning for videregivelse af fortrolige oplysninger ("sårbarhedsrapporten") gentog forsvarerne den i byretten fremsatte protest imod, at oplysningerne om Erstatningssøgendes [Dørlukning] gengives. Forsvarerne henviste i denne forbindelse til lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger § 10 og anførte blandt andet, at behandlingen af de indeholdte oplysninger ikke er strengt nødvendig.

Anklagerne fastholdt, at dokumentation af rapporten er strengt nødvendig for dokumentationen af grundlaget for varetægtsfængsling, hvorfor dokumentationen bør tillades.

Efter votering besluttede landsretten at tillade dokumentationen, idet dokumentation af de omhandlede oplysninger må anses for strengt nødvendig for landsrettens behandling, også fordi byretten har lagt vægt på oplysningerne i sin begrundelse for fortsat varetægtsfængsling.

.....

(Erstatningssøgende forklarede blandt andet) at han [Dørlukning]

[Dørlukning]

...

kendelse:

...

Der er efter oplysningerne om Erstatningssøgendes kontakt til journalister og hans personlige forhold ikke bestemte grunde til at antage, at han på fri fod vil begå ny ligeartet kriminalitet, og der er derfor ikke grundlag for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2.

...

Erstatningssøgende skal derfor løslades.

Det fremgår af en af de fremlagte avisartikler fra Avis af 8. september 2022, at Erstatningssøgende blandt andet havde oplyst:

[Dørlukning]

Forklaringer

Erstatningssøgende har forklaret, at [Dørlukning]

Vidne har som vidne forklaret, at han er korrekt refereret i Avis' artikel af 16. september 2022. Den anden artikel fra avi-sen, han har forholdt sig til i udtalelserne, er den fra den 8. september 2022.

Han modtog to orienteringer om Erstatningssøgende-sagen i januar 2022. Først fik han en opsummerende orientering om straffesagen, da han lige var blevet formand for Politisk parti. Den orientering skulle bringe hans viden på højde med de øvrige partilederes. Den anden orientering blev foretaget samme dag kort tid efter. I denne anden orientering deltog også andre partiledere. Her blev der orienteret om Erstatningssøgendes personlige forhold. Han opfattelse var, at begge orienteringer blev givet som følge af straffesagen. Ved den første orientering deltog fra myndighedernes side Justitsminister, justitsministeriets departementschef Person 1 og politidirektør Person 2

Ved den anden orientering deltog yderligere en person fra embedsværket, som han ikke husker navnet på. Derudover deltog partilederne MF 2, MF 3, MF 4 og MF 5. På dette møde blev der informeret om Erstatningssøgendes sexliv. Detaljeringsgraden var af en karakter, så han gik der fra ret rystet. Person 2 fortalte, at Erstatningssøgende havde [Dørlukning] Det var kun de private forhold, som den anden briefing handlede om. Det blev sagt, at oplysningerne var relevante, da de gjorde Erstatningssøgende afpresningsbar. Han har skrevet med den daværende justitsminister om et nyt møde den 13. februar, men han mener ikke, at mødet blev afholdt. Han er ikke bekendt med, at han er sikkerhedsgodkendt af PET, men det må han vel være, da de udleverer fortrolige oplysninger til ham. Briefingen om Erstatningssøgendes sexliv foregik ikke i en lummer stemning, men han fandt den forargelig. Når han til Avis har forklaret, at han blev briefet om ”en konkret ugerning ... som enhver vil opfatte som en åbenlys lovovertrædelse”, men at denne efter pressens oplysninger ikke indgår i straffesagen, har det ikke at gøre med oplysningerne om Erstatningssøgendes personlige forhold, men med indholdet af den bagvedliggende straffesag. Han har dog ikke set selve sigtelsen fra straffesagen.

Parternes synspunkter

Erstatningssøgende har i sit påstandsdokument anført:

"Ifølge de fremlagte artikler fra Avis af henholdsvis 8., 9. og 16. december 2022 har Vidne og MF 1 modtaget oplysninger stammende fra efterforskningen om Erstatningssøgendes [Dørlukning] Sådanne oplysninger om private forhold, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 1, er af stærkt fortrolig karakter og undergivet tavshedspligten i straffelovens § 152.

De omtalte oplysninger fremgår straffesagens efterforskningsrapporter der var klassificeret som ”hemmelig” .

Orienteringerne foregik efter det oplyste i Justitsministeriets regi og på justitsministerens foranledning, hvorfor de for Justitsministeriet gældende regler om tavshedspligt i forvaltningen tillige finder anvendelse på forholdet. Der henvises også til det af anklagemyndigheden anførte i forbindelse med behandlingen af afvisningsspørgsmålet.

Videregivelse af sådanne strengt private oplysninger alene kan tillades, såfremt der foreligger overordentligt tungtvejende, saglige hensyn, der kan begrundes videregivelsen. Det er et "need to know" -hensyn, der skal varetages, ikke et "nice to tell" -hensyn.

Henset til at anklagemyndigheden hverken vil be- eller afkræfte, at briefingerne har været afholdt, og til, at de deltagende embedsmænd ikke giver møde og forklarer sig, kan anklagemyndigheden ikke godtgøre, på baggrund af hypotetiske betragtninger, at videregivelse i de foreliggende tilfælde var nødvendig.

Denne bevismangel må i det foreliggende tilfælde komme anklagemyndigheden til skade henset til, at det er anklagemyndigheden/Justitsministeriet, der har rådighed over oplysningerne og dermed er nærmest til at føre det nødvendige bevis. Dette falder sammen med objektivitetsprincippet.

Det fremhæves, at den omhandlede sårbarhedsrapport, bilag F-0-5-1, ikke indgik i den endelige ekstrakt til brug for hovedforhandlingen.

Det skal ved sagen lægges til grund, at det retsstridige forhold er begået under briefingerne af alle daværende partiledere i folketinget, med undtagelse af MF 6 og Enhedslistens politiske leder.

Uanset at ingen af de nævnte giver møde under sagen, kan det med en stor grad af sandsynlighed lægges til grund, at videregivelsen er sket med forsæt henset til, at det er sket under en række separate møder.

De personer, der arrangerede briefingerne har, i forening og efter forudgående aftale eller fælles forståelse begået et retsstridigt forhold i forhold til Erstatningssøgende. Det drejer sig bl.a. om anklagemyndighedens daværende øverste leder, Justitsminister, departementschef Person 1 og politidirektør Person 2; alle tilhørende Justitsministeriet ressort og med tilknytning til anklagemyndigheden.

Krænkelserne er fuldbyrdet ved oplysningernes videregivelse til de enkelte partiledere.

Krænkelsen er forstærket ved omtalen i medierne. De deltagende embedsmænd måtte indset at en læk, af de under briefingerne skete ulovligheder, kunne ske.

Der skal ved udmålingen tages hensyn til samtlige omstændigheder i sagen."

Anklagemyndigheden har i sit påstandsdokument anført:

"Erstatningssøgende var fra 16. september 2022 og ind til 1. november 2023 under

tiltale for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 109, stk. 1. Erstatningssøgende har rejst krav om godtgørelse for tort og begrundet kravet (med at) det er krænkende, at der i forbindelse med fortrolige briefinger af visse partiledere er blevet videregivet oplysninger om private forhold om Erstatningssøgendes ”[Dørlukning]” .

.....

Sagen i en nøddeskal ... er, at der 25. januar 2022 og 2. februar 2022, i overensstemmelse med praksis om orienteringer til brug for parlamentarisk kontrol, blev givet orientering på partilederniveau til Vidne og MF 1 - om status på sigtelse og varetægtsfængsling af che-fen for Danmarks udenrigsefterretningstjeneste. Orienteringerne, der havde ensartet indhold, var lovlige, saglige og proportionale, og angik en sag i hvil-ken det var af væsentlig betydning for den parlamentariske kontrol, at parla-mentarikere havde betydelig indsigt i baggrunden for anklagemyndighedens ageren i straffesagen.

.....

Erstatningssøgende påberåber sig myndighedernes overtrædelse af forvaltningslo-vens § 27, stk. 1, med henvisning til, at der blev givet oplysninger om forhold af privat karakter, der stammer fra efterforskningen af de forhold Erstatningssøgende på tidspunktet for delingen af oplysningerne var sigtet for. Forvaltningslo-vens § 27, stk. 1, foreskriver tavshedspligt med hensyn til enkeltpersoners private forhold, men udelukker ikke videregivelse til andre, som også er om-fattet af tavshedspligt, jf. f.eks. forvaltningslovens § 28, stk. 1 og 2, og prin-cipperne heri, når videregivelsen er saglig. Selv hvis der måtte – hvilket ikke er tilfældet – foreligge en overtrædelse af forvaltningslovens § 27, er det ikke ensbetydende med, at der foreligger en retskrænkel-se, der berettiger til godt-gørelse for tort.

Retten kan lægge til grund, at der 25. januar 2022 for Vidne og 2. februar 2022 for MF 1 blev givet fortrolige oriente-ringer, som i overordnede termer omfattede de forhold af personlig karakter, der fremgår af PET's efterforskningsrapport vedr. sårbarheder ”Efterforskningsrapporten”) af 24. januar 2022 (ES 87-90). Det er Erstatningssøgende, der har bevisbyrden for, at disse orienteringer indebar en krænkelse. Den bevisbyrde har Erstatningssøgende ikke løftet, hvilket skyldes, at orienteringer-ne var både lovlige, saglige og proportionale.

Retten kan herved hense til, at regeringens og ministres ret til at videregive oplysninger med henblik på parlamentarisk kontrol er en grundsten i det danske demokrati, herunder til en snæver kreds af f.eks. partiledere, jf. Ju-stitsministeriets redegørelse for praksis og retskilder i ministeriets notat af 3. juni 2025 (ES 143-156). Adgangen er særlig relevant i en sag som den fore-liggende, hvor beslutningen om at rejse tiltale efter netop straffelovens § 109 ultimativt er forankret hos Justitsministeren.

Retten kan desuden lægge til grund, at det fremgår af PET-loven, at PET ik-

ke kun kan, men skal underrette justitsministeren om forhold af betydning for landets indre sikkerhed, om forhold af væsentlig betydning inden for efterretningstjenestens virksomhed og om vigtige enkeltsager, jf. PET's redegørelse herfor i notat af 3. juni 2025 (ES 137-142). Det er desuden normalt, at embedsmænd deltager i parlamentariske orienteringer og dette er således ikke noget særligt for PET eller den foreliggende sag.

Erstatningssøgende var 9. december 2021 blevet varetægtsfængslet i henhold rets-plejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, og der var 10. januar 2022 sket forlængelse på samme grundlag. 24. januar 2022 forelå PET's Efterforskningsrapport (ES 87-90), som beskrev de faktiske forhold af personlig karakter, hvis rig-tighed ikke er bestridt af Erstatningssøgende, og som efter PET's vurdering på tidspunktet potentielt ville kunne føre til pression imod Erstatningssøgende, jf. både rapporten og PET's redegørelse herfor i notat af 3. juni 2025 (ES 137-142). Spørgsmålet om forlængelse af varetægtsfængslingen skulle behandles på ny den 4. februar 2022, hvor Anklagemyndigheden som konsekvens af sårbarhederne i forhold til bl.a. journalister - sammenholdt med de konstaterede læka-ger - ville dokumentere Efterforskningsrapporten med henblik på at udvide fængslingsgrundet i henhold til § 762, stk. 1, nr. 2, om gentagelsesrisiko.

Der er intet grundlag for at tilsidesætte vurderingen af, at det var lovligt, sagligt og proportionalt at orientere på overordnet niveau om dele af forholdene beskrevet i Efterforskningsrapporten som led i en generel orientering om sigtelsen og varetægtsfængslingen af chefen for Danmarks udenrigsefterretningstjeneste. Det skyldes navnlig, at anklagemyndigheden som nævnt agtede at udvide anmodningen om fortsat varetægtsfængsling i henhold til retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, som følge af den konstaterede pressionsrisiko fra bl.a. journalister, der kunne fortsætte. Det var i den konkrete situation nødvendigt for at give et retvisende billede af status i sagen mod Erstatningssøgende, herunder om varetægtsfængslingsforløbet, at der blev videregivet oplysninger om indholdet af Efterforskningsrapporten. Herudover rejste sårbarhederne spørgsmål i forhold til Erstatningssøgendes sikkerhedsgodkendelse, som en forudsætning for at beklæde en stilling ved efterretningstjenesterne. Orienteringen blev dog som nævnt begrænset til en overordnet beskrivelse af pressions- og gentagelsesrisikoen og dele af de forhold, der begrundede denne. Hverken Efterforskningsrapporten eller billedmateriale blev fremvist eller udleveret i forbindelse med orienteringen. Fra myndighederne deltog justitsministeren og få embedsmænd.

Synspunkter om, at en sådan orientering ikke var nødvendig eller relevant, men usaglig og foretaget af uvedkommende grunde har intet for sig. Betydningen af oplysningerne for sagen og dermed relevansen af orienteringen er bevist bl.a. derved, at både by- og landsret i forbindelse med den efterfølgende behandling af fristforlængelsesanmodningen (som omfattede gentagelsesrisikoen) i henhold til retshåndhævelseslovens § 10, stk. 2 fandt, at det var strengt nødvendigt at dokumentere Efterforskningsrapporten (ES 87-90), ligesom byretten – modsat landsretten – derudover fandt, at der var gentagel-

sesrisiko, jf. retsbøger af 4. februar 2022 (ES 94) og 16. februar 2022 (ES 105), bl.a. med henvisning til de anførte forhold i Efterforskningsrapporten.

Det kan ikke føre til domfældelse i overensstemmelse med Erstatningssøgendes på-stand, at diverse personer, der i juni og september 2022 udtalte sig til Avis, på det tidspunkt, gav udtryk for, at de ikke kunne se sammenhængen mellem orienteringer om sårbarheder – herunder forhold af [Dørlukning] – og sigtelserne, der den 16. september 2022 blev omfattet af tiltalen. Det var ikke Anklagemyndigheden, Justitsministeriet eller PET, som tog den for-trolige viden udenfor det fortrolige rum, og Erstatningssøgendes synspunkt om, at det burde have været forudset, har man ikke løftet bevisbyrden for. Orienteringerne blev netop givet til en meget snæver kreds af folketingspolitikere, der er underlagt tavshedspligt i henhold til straffelovens § 152. Hvis orienteringerne antages at have udgjort en krænkelse, så var krænkelsen i givet fald alene begrænset til at angå videregivelse til de direkte modtagere i et fortroligt rum og kan ikke udstrækkes derudover. Det afgørende er i øvrigt ikke om modtagerne – og personer, der slet ikke var modtagere, men udtalte sig som ”eksperter” – 7 måneder efter orienteringerne ikke kunne koble sårbarhederne op på de 9 specifikke tiltalepunkter. Det afgørende er, om det i en tidsmæssig sammenhæng med orienteringen og fristforlængelsen var berettiget at lade oplysninger herom indgå i en samlet orientering om status vedrørende fængslingen af chefen for FE. Både fordi oplysningerne var centrale for, at grundlaget for anmodningen om fortsat varetægtsfængsling blev udvidet til retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, og for Erstatningssøgendes sikkerhedsgodkendelse.”

Rettens begrundelse og afgørelse.

Det spørgsmål, som retten skal tage stilling til, er, om Erstatningssøgende er berettiget til godtgørelse for tort som følge af, at chefen for PET under en briefing af partiledere i Justitsministeriet har omtalt personlige oplysninger om ham.

Erstatningssøgende var i perioden fra den 9. december 2021 til den 17. februar 2022 varetægtsfængslet som sigtet for overtrædelse af straffelovens § 109, stk. 1, om videregivelse af statshemmeligheder. Efter at der var rejst tiltale, blev denne igen opgivet af Statsadvokaten den 1. november 2023.

Udover varetægtsfængslingen havde Erstatningssøgende været udsat for telefonaflytning, rumaflytning i hjemmet samt ransagninger i hjemmet og i hans sommerhus. For disse strafprocessuelle indgreb er Erstatningssøgende af anklagemyndigheden blevet tilkendt en erstatning.

Når en tiltale opgives, har den tidligere tiltalte ret til en sådan erstatning, uanset om der fra anklagemyndighedens eller politiets side er begået fejl, jf.

retsplejelovens § 1018 a og § 1018 b.

Denne sag vedrører erstatningskrav på grundlag af dansk rets almindelige regler i anledning af strafferetlig forfølgning, jf. retsplejelovens § 1018 h. Ret til sådan erstatning forudsætter, at politiet eller anklagemyndigheden har handlet retsstridigt.

PETs efterforskningscenter udarbejdede den 24. januar 2024 en rapport kaldet ”sårbarhedsrapporten”, vedrørende fund af materiale, man mente var egnet til afpresning af Erstatningssøgende med henblik på at få ham til at udlevere fortrolige oplysninger.

Retten lægger som ubestridt til grund, at chefen for PET den 25. januar 2022 orienterede nogle af partilederne herunder Vidne om indholdet af rapporten.

Spørgsmålet er i første omgang, om en sådan orientering var relevant.

Anklagemyndigheden har under denne sags forberedelse i lang tid bestridt, at orienteringerne havde noget med den strafferetlige forfølgning at gøre. Det fremgår således af Retten i Lyngbys kendelse af 11. december 2024, hvor anklagemyndigheden ønskede det spørgsmål, der behandles i denne sag, afvist fra retten. Anklagemyndigheden anførte den gang, at ”såfremt PET har foretaget den i artiklerne beskrevne briefing, så er det også tydeligt, at orienteringen er sket som led i anden virksomhed udøvet af PET, og ikke af politi eller anklagemyndighed som led i den strafferetlige forfølgning af straffesagen mod Erstatningssøgende”. Det synspunkt fik anklagemyndigheden ikke medhold i af Retten i Lyngby, og Retten i Lyngbys kendelse herom blev stadfæstet af Østre Landsret.

Anklagemyndigheden gør nu gældende, at orienteringen om Erstatningssøgendes personlige forhold var relevant, da den vedrørte varetægtsfængslingen og dermed den strafferetlige forfølgning af Erstatningssøgende.

Erstatningssøgende var frem til den 4. februar 2022 varetægtsfængslet på grundlag af, at retten havde fundet, at der var begrundet mistanke om, at Erstatningssøgende var skyldig i sigtelserne og for at undgå, at han kunne modvirke efterforskningen.

Det fremgår af retsbogen fra Københavns Byret af den 4. februar 2022, at anklagemyndigheden på grundlag af ”sårbarhedsrapporten” gjorde gældende, at der som grundlag for den fortsatte varetægtsfængsling også var bestemte grunde til at antage, at Erstatningssøgende på fri fod ville begå ny ligeartet kriminalitet. Anklagemyndigheden fik mod Erstatningssøgendes protest rettens tilladelse til at læse dele af "sårbarhedsrapporten" op, og retten forlængede varetægtsfængslingen blandt andet med henvisning til ”sårbarhedsrapporten” . Denne afgørelse blev kæret til landsretten. Ved landsrettens behandling af kæresagen blev det på ny mod Erstatningssøgendes protest tilladt at læse dele af

"sårbarhedsrapporten" højt. Landsretten henviste i den forbindelse til, at rapportens oplysninger indgik i byrettens begrundelse for fortsat varetægtsfængsling. Landsretten fandt dog ikke, at der var bestemte grunde til at tro, at Erstatningssøgende på fri fod ville begå ny kriminalitet, hvorfor Erstatningssøgende blev løsladt den 17. februar 2022.

I betragtning af den tidsmæssige sammenhæng, hvor rapporten er dateret den 24. januar 2022, Vidne blev orienteret om indholdet den 25. januar 2022, og rapporten indgik i Københavns Byrets materiale i retsmødet om fortsat varetægtsfængsling den 4. februar 2022, ligesom den dannede grundlag for Københavns Byrets beslutning om fortsat varetægtsfængsling, finder retten, at orienteringen var relevant for at forstå anklagemyndighedens ønske om fortsat varetægtsfængsling. Dette gælder, selv om rapportens indhold var uden betydning for de forhold, Erstatningssøgende var tiltalt for. Retten finder videre, at det ikke er i strid med lovgivningens almindelige regler om tavshedspligt, at en minister eller administrationen videregiver fortrolige oplysninger til visse folketingsmedlemmer, hvis oplysningerne er af betydning for den parlamentariske kontrol med regeringen. Det var tilfældet i denne sag, hvor der var stor politisk interesse for sagens forløb.

Spørgsmålet kunne herefter være, med hvilken detaljeringsgrad det var nødvendigt at orientere partilederne om Erstatningssøgendes personlige forhold. Det er imidlertid en forudsætning for at det er nødvendigt at besvare dette spørgsmål, at den orientering, der blev givet, var sand.

Den eneste oplysning, som retten har om orienteringens indhold, fremgår af folketingsmedlem Vidnes vidneforklaring. Justitsministeriet og anklagemyndigheden søgte at hindre Vidne i at afgive vidneforklaring under henvisning til dels den meget høje følsomhed og betydning for statens sikkerhed af den sag, som Erstatningssøgende tidligere var tiltalt i, dels at oplysningerne i den pågældende sag også kunne involvere flere af Forsvarets Efterretningstjenestes udenlandske samarbejdspartnere. Dette blev dog afvist af Retten i Lyngby i kendelse af 9. september 2025, hvor retten fastslog, at justitsministeriets reelle begrundelse for at søge at undgå Vidnes vidneforklaring ikke var hensynet til landets sikkerhed. Denne kendelse blev ikke kæret til landsretten.

Vidne har forklaret blandt andet, at chefen for PET, Person 2, under orienteringen fortalte, at Erstatningssøgende havde et [Dørlukning] Anklagemyndigheden har ikke ønsket selv at foranstalte bevisførelse om indholdet af orienteringen, hvilket kunne være sket for eksempel i form af en forklaring fra Person 2 eller de øvrige deltagere i

orienteringsmødet. Dette kunne man også have anmodet om, efter man havde hørt hørt Vidnes forklaring, hvis den var overraskende.

Da Vidnes forklaring således står alene, og da retten finder, at den fremstod troværdig og præcis, lægger retten til grund, at det var den orientering, som Vidne har gengivet, der blev givet. Det fremgår af "sårbarhedsrapporten", at det fremgår af Signalkorrespondance, at Erstatningssøgende har [Dørlukning]. Det fremgår af Erstatningssøgendes forklaring i landsretten den 16. februar 2022 om de omhandlede [Dørlukning] Det fremgår af Avis' artikel af 8. september 2022, at Erstatningssøgende havde forklaret, at han havde [Dørlukning]. Erstatningssøgende er ikke blevet [Dørlukning].

[Dørlukning]

[Dørlukning]

Allerede derfor findes orienteringen af partilederne usand og dermed retsstridig og krænkende.

Det fremgår af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, at den der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens ære skal betale den forurettede en godtgørelse.

Retten finder, at Erstatningssøgende er berettiget til en sådan godtgørelse.

Ved fastsættelsen af godtgørelsens størrelse lægger retten som formildende vægt på, at orienteringen blev givet til ganske få personer i et fortroligt rum.

Retten finder ikke, at det kunne forudses, at orienteringen, ville komme ud til en bredere kreds.

Som skærpende lægger retten vægt på, at udtalelserne indebar en sigtelse om et strafbart forhold og indeholdt forkerte og krænkende oplysninger om Erstatningssøgendes privatliv. Der lægges videre vægt på, at orienteringen blev givet til personer, som kunne have indflydelse på Erstatningssøgendes fortsatte karriere. På den baggrund findes godtgørelsen passende at kunne fastsættes til 20.000

kr.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden skal inden 14 dage betale 20.000 kr. med sædvanlig procesrente fra den 30. december 2023 til Erstatningssøgende

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

Dommer